

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
102. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1933. évi május 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

ELLENTÉT AZ AMERIKAI INFLÁCIÓ KÖRÜL

A tordai vandalizmus

A kormánypart erdélyi hivatalos lapja, a Patria, ugyancsak szenvedélyesen ugrik neki a kisebbségi lapoknak, — közöttük természetesen a B. L.-nak — azért, mert foglalkozni merészeltek a tordai eseményekkel. A Patria szerint a kisebbségi lapok egyszerűen hazudtak a tordai események ismertetésében. Hazudtak. Szó szerint így. Hogy el ne véthessük a dolgot, magyarul is leírja a kifejezést, ilyenformán: „Így hazudunk mi!”

Mármint mi. Nem ő, a Patria, hanem mi. A kisebbségi sajtó.

Ugyanaz a kisebbségi sajtó, amely nagy önmegtagadással mindössze és legfeljebb 3–4 cikkben tárgyalta le a tordai eseményeket: magyar intézmények megtámadását és rombolását. Békés járókelők inzultálását. Emberi méltóságoknak és vagyonoknak hullását.

Tordán már volt egyszer „esemény”. Negyven évvel ezelőtt. Amikor dr. Ratiu János házába törtek be a felizgatott elemek. Akkoriban a nagyszabású Tribuna, a kisebbségi sorban levő nemzeti párt hivatalosa, „A tordai vandalizmus” címen cikksorozatot közölt. Heteken át folyt a kampány, oly hevesen, hogy az ország-világra szólt. Felrázta nemcsak a román okiráltságának, hanem egész Európának közvéleményét.

Pedig a 40 esztendővel ezelőtti kilengés egy ember ellen ment. Nem egy város többségben levő kisebbségi polgársága ellen. Nem a közakarat elfojtása ellen.

Sa Tribuna kampányára mégsem irta senki, hogy hazug.

Mert ama fájdalom és felháborodás ellen kiáltani, a Tribuna cikkeiből kitetszett, kinos és méltatlan lett volna a magyar sajtó számára. Ugy tetszett volna, mint közösségvállalás a támadókkal és rombolókkal.

Negyven évvel ezelőtt a Tribuna azt a tanulságot vonta a tordai eseményekből, hogy a népek megértésének útjába új akadály került.

Negyven évvel utóbb a Patria elfelejti ezt a tanulságot levonni. Sőt, a tordai vandalizmus tragikus jelentőségét durva oldalvágással tetézi.

A Patria kiváló és hatalmas újság a Tribunához képest.

Noha 40 esztendő visszafejlődése választja el őket egymástól.

Ghița Popp,

a volt kultuszállamtitkár az Adeverulban foglalkozik a tordai vandalizmussal. Mennyivel más hangnemben, mennyivel más gondolatmenettel, mint a Patria!

„Meg kell érteni, hogy bevégződött a nemzeti bosszu politikai korszaka — írja Popp — és hogy a szemet-szemért, fogat-fogért elve halott, amelyet el kell temetni. Nincs elhibázottabb, fatálisabb valami, mint a nemzetiség kérdésében az ököl törvényét alkalmazni, nincs tragikusabb, mint a szenvedély és gyűlölet szakadatlan uralma...”

Ez a hang semmiesetre sem fogja a támadókat arra ösztönözni, hogy megismételjék féktelen attakjukat. Ez a hang mérsékeli a szenvedélyeket, azon az oldalon, ahol az igazságok dolgoztak és gyógyítja a sebeket azon az oldalon, ahol a csapásokat fogadták.

Szemban a Patria hangnemével, amely újabb támadásra ad tápot az egyik oldalon és sőt hint a friss sebekre a másik oldalon.

Még néhány sort ki kell emelnünk Popp Ghița vezércikkéből:

„A tordai események, éppen úgy, mint a csernovici tüntetések is, a legkevésbé alkalmas pillanatban jönnek. Csakis ellenfeleink ügyét szolgálhatják.”

Lehet látni!

Még egy-két nap és megoldódik:

A Maniu-rejtély

Miért és mi ellen harcol
a nemzeti parasztpárt vezére

Bukarest, május 4

A belpolitikai élet figyelői és ugynevezett szakértői szerint ha ez a hét még nem is, a jövő hét minden bizonnyal olyan nagy belpolitikai változásokat hoz, amelyeknek a jelentősége egyelőre még felbecsülhetetlen. E változások középpontjában természetesen Maniu személye áll, azé a Maniué, aki — mint már annyiszor — makacsul és könyörtelenül ragaszkodik valamihez, amiről egyelőre csak ő és Vajda tudják, hogy tulajdonképpen mi.

Nem lehet vitás, hogy a nagy nemzeti-parasztpárti vezér súlyos elvi kérdés körül hadakozik évek óta. Emiatt távozott el annakidején a kormány éléről, emi-

att huzódózott a második kormányalakítás elől, emiatt vállalt újra, de csak rövid időre kormányt és emiatt került most szembe egykori legjobb barátjával és politikai famulusával, Vajdával. Ugy látszik, hogy Vajda megalkudott s Maniu — aki maga is annyiszor alkudott meg már a helyzettel és a kényszerítő külső körülményekkel, ezúttal nem helyesli Vajda megalkudását.

A lényeg kétségtelenül ez. A külső formák pedig, amelyek mögött ez a lényeg még mindig csak bujkál az alábbi jelentésekben domborodnak ki:

A PÁRT, VAGY A KORMANY
KORMANYOZZON-E?

Abból a súlyos ellentétből, amely Ma-

niu és Vajda között s ennek megfelelően a Maniu-hívók és a Vajda-hívók között keletkezett, végre kinőtt valami keret megfogalmazható mondat is. Ez a mondat pedig ez: a párt kormányozzon-e, vagy a kormány? Amint a legújabb szavatai hírek mondják, Maniu ragaszkodik ahhoz, hogy a nemzeti parasztpárti kormány, ebben az esetben a Vajda-kormány, a pártvezetőség ellenőrzési és irányítási mellett kormányozzon. Vajda és általában a jelenlegi kormány tagjai ezt a szabályt nem akarják elfogadni. Ekörül folyik ebben a pillanatban a vita, bár egy pillanatig sem lehet kétség telen, hogy ez az eléggé egyszerű mondat súlyos lényegre takar.

Mi ellen harcol Maniu?

ba, majd Koozsvárra, végül pedig Szovátára vonult vissza, ahol kirobbantotta, illetve nyitotta tette az ellentétet közte és a kormány, illetve közte és Vajda miniszterelnök között.

Határozott, nyílt állásfoglalás egyik részről sem hangzott el. Nyilvánosságra annyi került, hogy Maniu újra le akar mondani a párt elnökségéről. Le akar mondani, azonban hivatalosan még nem mondott le. Előbb tárgyal, tanácskozik, de nem Bukarestben, hanem Szovátán. —

Vajda azonban nem megy Szovátára. Mindebből világos, hogy Maniu nem akar lemondani, ellenben fenyegetőzik a lemondással. Akkor mond le, ha nem úgy mennek a dolgok, ahogyan ő akarja, ha Vajda nem úgy kormányoz, ahogyan azt a nemzeti-parasztpárti régi célkitűzése megkövetelik. Ebből és így alakulhatott ki az a mondat, amely a lényegre takarja s talán egy kicsit el is takarja s amely a kormányzást a pártvezetőség, illetve Maniu ellenőrzése alá óhajtja állítani.

Csüörtökön ül össze a végrehajtó-bizottság

Ebben a pillanatban az a helyzet, hogy Maniu sem enged és Vajda sem akar engedni. Legalább is ezt jósolják a jelentések.

Egész nyitott a dolog csüörtökön talál, amikor a nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottsága összeül és tárgyalni kezdi Maniu követelését és feltételeit.

Maniu ugyanis bejelentette már, hogy lemond a pártelnökségről, ha Vajda nem vállalja a kormányzás ellenőrzésének rendszerét. A pártvezetőségben levő erőviszonyok arra engednek következtetni, hogy Vajda marad a győztes. Amennyiben Maniu hivatalosan is lemond, úgy ez kétségtelenül a Vajda győzelmét jelenti.

Nyugtalanság a kormánypártban

Most már csak az a kérdés, hogy Maniu lemondása milyen következményekkel jár.

Lehet az is, hogy kormánylemondás következik utána, Vajda hívei között azonban az a felfogás uralkodik, hogy Maniu az utóbbi időben meglehetősen egyedül maradt, elszigetelődött s így lemondása nem rázza meg tulságosan a pártot.

Lehet, hogy a pártelnöki székre Maniu után Mihalache kerül, de még valószínűbb az, hogy Vajda kapja meg ezt a pozíciót is, mert így egyszerűbb a kérdés s a pártelnök és a miniszterelnök közötti ellenvélemény ezentúl nem okoz legalább zavarokat.

Komolyabb politikai körökben azonban nem látják ilyen egyszerűnek a helyzetet. Az uralkodó maga is élesen érdeklődik a fejlemények iránt. Eredeti programja ellenére újra Bukarestbe teszi át székhelyét. És Titulescu nem utazik el külföldre, noha készült. Ő is itt, hon marad, hogy megvárja a csüörtöki végrehajtóbizottsági ülést. Mihalache, aki a két szembekezdett pártvezér között egyszer az egyik oldalon, máskor a másikon tűnt fel, szerdán érkezik vissza Bukarestbe Dobrestiből.

MIT CSINÁL MANIU?

Maniu kedden este elhagyta Szovátát. Marosvásárhelyre utazott, ahol több képviselővel beszélgetett, aztán vonatra ült újra. Ugy hírlik, hogy Badacsonyba utazik vissza s talán nem is megy Bukarestbe. Lehet azonban, hogy Kolozsváron kiszáll. Itt ugyanis, a nemzeti-parasztpárt régi székhelyén, megmaradt és szilárdan kitartó barátai új tömörülést akarnak létrehozni körülötte.

Felmerült már az a terv is, hogy

megalakítják Maniu körül az erdélyi képviselők blokkját, ezt azonban el-ejtették, mert a mai körülmények között feltétlenül a párt kettészakadásához vezetne.

Az új terv az, hogy a párt fiatalágát vezényeljék fel Maniu mellett és védelmére. Ennek a fiatalágnak a vezére azonban, Tilea alminiszter, nagyon elkötelezte magát a kormány felé.

MANIU LEMONDÁSA VÉGLEGESNEK TEKINTHETŐ

Késő este kapott jelentéseink szerint Bukarestben az a vélemény, hogy

Maniu lemondása véglegesnek tekinthető.

Mihalache szerdán délből megérkezett a fővárosba és tárgyalásokba kezdett a párt néhány vezetőjével. Ezekből a tárgyalásokból annyi vehető ki, hogy Maniu visszavonulása esetén Mihalache nem pályázik a pártelnöki székre s így az új pártelnök minden valószínűség szerint Vajda lesz.

MANIU KISZÁLLT KOLÓZSVÁRON

Bukarestbe érkezett jelentések szerint Maniu valóban kiszállt Kolozsváron, a mint Marosvásárhelyről Badacsony fele utazott. A pártelnök, illetve maholnap már csak volt pártelnök érintkezésbe lépett kolozsvári barátaival,

ezekről a beszélgetésekről azonban egyelőre semmi sem szivárgott ki.

Bukarestben egyre inkább tartja magát az a hír, hogy

Maniu lemondását már annyira véglegesnek veszi, hogy ap árt végrehajtóbizottságának az üléseire nem is utazik Bukarestbe.

Az ellenzéki pártok körében nagy izgalommal várják a fejleményeket. Lupu elártergettnek látja az időt az energikus fellépésre. Elhatározta, hogy országszerte népgyűléseket tart. Az első ilyen népgyűlés május 21-én lesz Krajovában.

A bihari csendőrök kormányozható röpcédulája

Nagypárad, május 4.

Többször megírtuk már, hogy a bihari megyei csendőröknek ugyiszólván mindenki gyanus, aki él és ezért határtalanul önkényeskednek a falusi lakossággal szemben. Gyanutlan gazdákhöz toppannak be, házkutatásokat rögtönöznek, legtöbbször olyan egyéneknek „találnak” röpcédulákat, akik talán most hallották ezt a szót először életükben.

Legutóbb Bihar községben rendeztek ilyen felelőtlen hadjáratot a csendőrök. Szabó Imrét, Gusztus Józsefet, a 73 éves Kovács Mihályt, Pap Jánost, Pap Lászlót, Nagy Sándort és Nagy Albertet — akik valamennyien módosabb gazdálkodók — a csendőrségre vitték s ott ököllel és puskatussal alaposan elverték őket. Az összevert gazdálkodók, — akiket a megsokott recept szerint kommunizmussal vádolnak, — felelősségre vonták a csendőrmestert, aki azt hozta fel mentéségre, hogy nem ő, hanem a csendőrök ütlegetnek.

Ugyancsak a csendőrségre vitték és összeverték Nagy Ferencet és Gyarmati Pált is. Jellemző, hogy beidézték egy Nagy Imre nevű gazdálkodót is, aki csak azért nem jelenhetett meg a csendőrségen, mert hónapokkal ezelőtt meghalt.

A csendőrségre hurcolt gazdálkodóktól, mint megannyi veszedelmes bűnözőtől, ujjlenyomatot vettek.

A csendőrök terrorja határtalanul megbolygatta a község lakosait, akik már kirihatalannak tartják az egyre gyakrabban ismétlődő önkényeskedéseket.

Eljárás indul két katonatiszt ellen a Skoda-ügyben

Adóamnesztia alá esik a 69 millió Skoda bírság?

Bukarest, május 4.

A Skoda-botrányról érkezett újabb jelentés szerint Serbu alezredes és Ghirgiu kapitány ellen megindítják az eljárást. Eddig ugyanis csak vizsgálat folyt ellenük, amely azonban nyilván súlyosan terhelő gyanúkat hozott felszínre. A két tiszt ellen a kémkedési törvény 1. szakasza alapján akarnak vádat emelni. Zalätzky ellen a törvény 8. szakasza szolgál majd a vád alapjául.

Ebből a jelentésből úgy látszik, hogy Zalätzkyt és a két tisztet vádolják azzal,

hogy titkos katonai iratokat segítettek megszerezni a hadügyminisztérium irattárából a Skoda-ügynökség részére. Hogy azonban a megvesztegetési ügyekkel mi lesz, amelyekre vonatkozólag olyan borzalmasan súlyos kijelentések hangzottak el, azt még nem tudni. Mindenesetre Pruteanu ezredes, az ügy előadója, tovább folytatja a vizsgálatot.

A régebb kirótt 69 millió lejes bírság, amelyet Skodaéknak adókihágás miatt kellett volna megfizetni, hír szerint a taval kiadott adóamnesztia alá esik.

Május tizedikén Hitler megalakítja a munkásság nemzeti egységfrontját

A svéd kormányelnök élesen támadta a hitlerizmust

Berlin, május 4.

A szabadszakszervezetek elleni akció burkolt célja kilépett a homályból. Ma már világos, hogy miért szállták meg a nemzetiszocialista rohamosztagok a szabadszakszervezetek székházait és miért foglalták le azoknak vagyonait.

A Hitler-kormány úgy a szabad, mint a keresztény szakszervezeteket, meg akarja semmisíteni, hogy a megmaradt munkásfrakciókat ugyanúgy zász-laja alá tömörítse, mint ahogyan a polgári pártokat, szinte valamennyit, magába olvasztotta.

A szabadszakszervezetek elleni akció Németországban teljes erővel folyik tovább. Az akció vezetője, Ley államtanácsos, aki úgy a sajtó, mint a mikrofon előtt kijelentette, hogy ez az akció a munkásság érdekében történik.

— Be kell olvasztani ezeket a szabad-

szakszervezeteket — mondotta Ley — mert különben a munkások keserves fil-léreire létesített ezen szociális szakszervezetek maguktól feloszlottak volna.

Az akció célja továbbá az, mondotta Ley, hogy a szociáldemokrata vezérek korrupciójából a munkásságot kiment-sék.

Loebe, a Reichstag volt elnökének a Munkásbankban levő több mint három-millió márkát kitevő betétjét — ma megerősítik a hírt — a kormány tényleg zárta. Azért intézkedett így a kormány, mert teljesen érthetetlen előtte, hogy miképpen szerzett Loebe ilyen hatalmas vagyont. A szakszervezeti vezetők közül eddig ötven vezetőt letartóztattak.

Az akció végcéljáról is kapunk már híreket. Ezek szerint az újabb jelentések szerint május tizedikén Berlinben,

Hitler főelnöksége mellett munkás-

kongresszust tartanak, amelyen megalakítják a német munkásság nemzeti egység frontját.

A kormány — minden bizonnyal — az a véleményen van, hogy a német ipari hatalmas munkástömegeivel tartósan hadilábon állni nem lehet és így ugyanakkor, amikor osztályharc alapján álló szervezeteiket feloszlatták, igazolni kell hogy votaképpen a kormány nem tör a munkások léteire ellen s új alakulatba, a munkásság nemzeti egység-frontjába kell őket betömöríteni.

A SVÉD MINISZTERELNÖK HITLER ELLEN

A külföld változatlanul kemény kritikát hallat az új német rezsim ellen. Tegnap Lord Cecil helyeselt Chamberlainnak, ma viszont a svéd miniszterelnök, Fritjof mondott éles beszédet Hitler és a hitlerizmus ellen.

A svéd miniszterelnök beszédében erősen támadta Hitler és Göringet.

A beszédnek Berlinben visszhangja volt és a Stokholmban székelő német ügyvivő azonnal utasítást kapott, hogy a svéd kormánynál a miniszterelnök támadása miatt a legerélyesebben tiltakozzék.

EGYIPTOM 200 ZSIDÓ ORVOST FOGAD BE

Kairói jelentések szerint az egyiptomi kormány tegnapi minisztertanácsán elhatározta, hogy 200 olyan zsidó orvosnak, akiket Németországból kiűldöztek, beutazást engedélyez és részükre telepedési engedélyt ad.

Az angol hadügyminiszter szerint az európai helyzetet a hitlerizmus súlyosbítja

Londoni jelentések szerint Lord Halifax, Anglia hadügyminisztere a kereskedelmi- és iparkamarák szövetségének tegnap esti lakomáján hosszabb beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy

az európai feszültséget egyre súlyosabb-nak tartja.

Megnehezítette a helyzetet a hitlerizmus is, mondotta a hadügyminiszter és Európa politikusi nagyon kritikusknak találják a mai konstellációt, már csak azért is, mert Hitler fellépett és az eddigi kaoszt még jobban elmélyítette.

AZ ARADI GONDOLATOLVASOK

Az üzletes hazafiság véleménye szerint, a vizsgálóbíró és ügyészség nem vigyázz eléggé Romániára

Arad, május 4.

— Az újságokat nem gondolatolvasók-nak írják — mondotta dr. Pazsinty Bonaventura, az aradi minorita-rendház főnöke a vizsgálóbírónak, amikor az aradi napilapok ellen megindított eljárás során, az egyik lap husvét számában írott vezércikke miatt őt is kihallgatták.

És tényleg, a lapokat nem gondolatolvasók számára írják — de sajnos — és ez különösen áll az erdélyi magyar sajtó-organumokra — gondolatolvasók is olvassák. Csak így történhetett meg azután hogy az aradi ügyészséget, a vizsgálóbíró-ságot szinte belekényszerítette néhány ilyen rosszkaratú gondolatolvasó abba, hogy vizsgálatot vezessen le Arad magyar társadalmának szócsöveit, a magyar lapok ellen.

A vizsgálatról részletesen beszámolt a B. L., azonban annak előzményei és kulisszatitkai mint iskolapéldái a hazaszeretetet olcsó denunciacióban kiélő tulzó sovinizmusnak, megérdemlik, hogy tárgyaljuk igaz mivoltukat. A helyzet ugyanis az, hogy

az aradi ügyészséget, a magyar lapok elleni vádaskodások kivizsgálására egy jólmegszervezett agilis rágalomkam-pány készítette.

Már napok óta folyik a fővárosi magyarfaló lapokban egy szemmeláthatólag denunciació célzattal lanszírozott sajtó-kampány. A támadások hangszerele nem volt újszerű, hiszen már megszokott gramofonlemezei vannak ezeknek az olcsó kis vádaskodásoknak, legfeljebb az éle volt gondosabban kidolgozott. A támadások a két aradi nagy lap husvét vezércikkét péccézték ki, amennyiben

munkában épített a régi jól bevált gondolatolvasó rendszer s a meleg, husvét emberszeretettel átitatott cikkek a rosszindulat beállításában irredenta szintet kaptak. Erről a meg-megújuló kampányról tudni kell egyébként, hogy tul az önzetlen hazafiúi fájdalomkon, anyagi természetű erők is mozgatják. Arad román társadalmának annyira nem ismeri a magyargyűlölet gondolatát, hogy csaknem minden román ház asztalán ott találjuk a magyar lapokat és éppen ezért a késve érkező bukaresti lapok közül azok, amelyeknek hírszolgálatuknál egyéb vonzóerejük legfeljebb gyűlölködő hangjuk lehet — Aradon nem tudnak gyökeret verni.

A sajtókampány azonban nem volt ele-gendő. Néhány „jóakaratu” román, aki így vélte nemzete érdekeit legjobban szolgál-ni, — ez tűnik ki a történetekből, —

feljelentést tett az igazságügyminisz-teriumban, amelyben elpanaszolta, hogy milyen féktelen izgatás folyik az aradi magyar lapokban.

Ekkor történt meg, hogy az igazságügy-miniszter az aradi magyar lapokkal kapcsolatosan rendelkezést küldött Aradra. Az aradi ügyészség, felsőbb utasításra, a

maga részéről is megtette az intézkedéseket, azonban nem történt semmi, mint ahogy nem is történhetett. És ezután következett az a váratlan diplomáciai esemény, amelyre egész Európa felfigyelt. Benes cseh külügyminiszteren urrá lett a szereplési vágy. Benes külügyminiszter uron urrá lett a féltékenység — Titulescu-val szemben, akinek személyét egyszerre, mint a kisanant nagykövetét ismerte meg Európa s aki ezzel az utóbbi időben szinte kiszorította a kisanant külpolitikai koncertjéből Benes Eduard eddig szólanot vezető hangját. Benes, hogy neve ismét forgalomba kerüljön, piacra dobott néhány olyan kijelentést, amelyekről biztos volt, hogy visszhangjuk lesz. Ezek a kijelentések bejárták a világsajtót s eljutottak Aradra, az aradi lapokba is. Ez pedig sok volt, több, mint amennyit büntetlenül lehetne hagyni.

Mivel az aradi ügyészség még ekkor sem volt hajlandó a tőle megkíránt gondolatolvasásra, néhány denunciació konkrét feljelentést juttatott el az aradi rendőrségre, ahonnan azt áttették az ügyészségre.

Erre már meg kellett indítani a vizsgál-latot, ha már egyéb miatt sem, de hogy a sötétben bujkáló vádaskodásra végre rá-lehessen cáfolni. Az aradi ügyészség és maga, a vizsgálatot vezető, dr. Seracu Adrian vizsgálóbíró is, a legteljesebb hig-gadtsággal és jóindulatu objektivitással kezelik az ügyet s így minden garancia megvan arra, hogy az igazságügyi ható-ságok kellő értékére szállítják le a „gon-dolatolvasók” vádjait.

ASTRA
MOZGÓ, BRASSÓ

Keddőtől, május 2-ától fut a

„KÉK EXPRESSZ”

Az első szovjetfilm, amely Romániában előadásra kerül.

Utolérhetetlen szépségű, megrázó tárgy, rohanó cselekményű, kitűnő szereposztású darab, amely világszerte óriási sikert aratott.

Forradalom egy pohár tejben

A genfi tejkihordók a tejben-vajban fürdő ország legkeserveesebb munkáját végző réteget képviselik. Hajnali három órakor, mikor még sötét és nyirkos a tó város, targoncákkal járnak kezdik az utakat, hogy a postások menetrendszerű pontosságával eljussanak minden ház elé és teletölthessék a jó zsíros, jéghideg nedűvel az ajtó elé kitett korsókat. Ez a tevékenységük ma már amolyan ősi foglalkozásszámba megy, van is hát nagy becsülete, népszerűsége a vízben, hóban, fagyban, szabadban ácsorgó „garçons laitiers”-eknek, akik ezt az éltető táplálékot aránylag olcsón, literjét 36 centimeért vesztegetik.

A jó genfi tejkihordók azonban hallottak valamit a leépítési tendenciáról, attól tartottak, hogy a két nagy tejszövetkezet fuzionálása révén elvesztik a kényerüket, ezért egy éjszaka, számszerűtlenül fogták magukat, faképnél hagyták a Tejkereskedők Szövetkezetét és reggel lelkenedezve, boldogságtól dagadó arccal kopogtattak be a fogyasztókörzönség ajtaján:

— Jó reggelt Asszonyom! A mai naptól kezdve a magam gazdája vagyok. Továbbra is a legnagyobb lelkiismeretességgel fogom kiszolgálni Önöket...

A jó genfieknek imponált ez a bátor fellépés. Mások meg kacagtak a zendülés felett. Csak a komolyabbak csóválták a fejüket.

— Meglátja, ebből még háboru lesz — mondotta mosoly nélkül a házigazdám.

Tényleg az történt, hogy a berni szövetség tanács beleavatkozott a hetedhét országban híres svájci tejszolgáltatás higiéniai és nemzetvédelmi szempontokat veszélyeztető forradalmi cselekedet kiemelésébe. Váltig üthették a mellüket a lázongó tejeslegények, hogy ha a konkurrencia folytán nem is tudnak a kantonban tejet váárolni, „házajuk alkotmánya megengedi nekik, hogy onnan hozza a tejküket, ahonnan nekik tetszik”. Igen, puskát ragadnak és életük árán is megvédik a szabadkereskedelem jogát. S észérháton kezdtek cipelni a hegyek parasztjaitól a genfi klienseknek szánt tejet.

Mi az, hogy kliens? Lehet-e szegény embernek kliense? És különben is elvehette a szegény kihordó legény a nagy szövetkezetek állandó verőit? Még akkor is, ha emezek önön kedvességükkel és szorgalmukkal szerezték meg őket előbbi gazdáiknak!

A fuzionálásra készülő tejszövetkezetek közbelépésére kirendeltek Genfben egy külön tejkormánybiztost, aki az egyik kávéházban ünnepélyesen kihallgatta a feleket, az egyetlen konkurrens tejvállalkozásnak megtiltotta, hogy a forradalmároknak tejet adjon el, a vasutnak, hogy szállítson, a hűtőknek, hogy hűtőn és hiába rimázkodtak a derék „garçon”-ok, a hivatalos válasz ez volt:

— Van Genfben éppen elég felesleges tej, mindennap 50.000 eladatlan liter marad vissza, tessék hát a Tejkereskedők Szövetségétől beszerezni szükségletüket!

Természetes, hogy a szövetkezettől, a mely a hűtlen legényeket kitétte az állásokból, egy deci tejet sem kaptak. Azóta üres bődönyeikkel járhatják a város, csemette kocsiakon és szimbólikusan tüntetve a szerencse forgandósága miatt, hátukon a sokatmondó felirattal: „A halóságok és a Tejkereskedők Szövetsége jóvoltából állatalanokká váltunk!” Pedig szegények megvoltak már győződve róla, hogy ők fogják a legkövetőbb fűből származó, legcsodálatosabb ízű tejet árulni és, hogy ők is boldogok lehetnek még a tejjel-mézszel folyó Kanaánban.

Üresen kongó kannáikkal hogyan tudták volna felvenni a versenyt a környék 40.000 tejtermelő parasztját, magában foglaló hatalmas szövetkezettel, a tejtörzst gépeivel és hűtőivel, messzeágazó érdekszféráival, tizenöt felnőtt, szegény „garçon”, tizenöt hidegtől-fagytól megdedzett szívű forradalmár, aki talán nemcsak magáért, hanem az emberiségért is valami dicsőségeset akart tenni.

Miután az utcán keresnek igazságot és a társadalom igazságérzékéhez csillognak igazságuk és sorsuk annyit sem ér, mint egy rézgaras.

Tizenöt szerencsétlen kanna, tizenöt frissen korgó gyomor... A tejháborúság hullámszik és habzik még egy ideig, aztán a népek továbbra is ugyanolyan jóízűen fogják inni az áldott svájci fű csodálatos ízű nedűjét, mint eddig...

Genf, 1935 május elején.

SEIDNER IMRE

Woodin lemond, mert ellenzi az amerikai inflációt

Roosevelt a leszerelés korlátozásának kérdésében még MacDonalddnál is szigorubb

Franciaország engedékenyebb: a négyhatalmi direktóriumról újra tárgyal Olaszországgal

Newyork, május 4.

A washingtoni tárgyalások egyetlen pillanatra sem szünetelnek. MacDonaldd után Herriotot követtezték és most, hogy Herriot is elutazott Washingtonból, újból megindultak a tárgyalások. Ez alkalommal Roosevelt dr. Schachtal, a német Birodalmi Bank elnökevel és Joung olasz pénzügyminiszterrel tárgyal. Nagyon érdekes, hogy bár úgy Németország, mint Olaszország képviselője pénzügyi szaktekintély, Roosevelt a tárgyalások elején elsősorban a leszerelés kérdésében akar ezekkel az államférfiakkal megegyezést kötni. Rooseveltnek a leszerelési egyezményvel kapcsolatosan az a terve, hogy

valamennyi hatalommal elfogadtatja a MacDonaldd-féle leszerelési tervezetet.

Roosevelt maga sem osztja azonban teljesen azt a beosztást, amelyet MacDonaldd készített és főként azt a haderő-létszámot sokalja, amelyet a MacDonaldd-féle egyezmény is engedélyezett.

Roosevelt azt kívánja, hogy Franciaország még 400 ezer katonát se tarthasson, hanem a terevetet módosítsák olyképpen, hogy a hatalmak — Franciaország, Németország, Lengyelország és Olaszország — egyenként csak 200—200 ezer katonát tarthasson.

Roosevelt a fegyverkezési egyenjogúsítást így látja egyedül biztosítottak és különösen azért ragaszkodik ehhez a még jobban megcsökkentett létszámhoz, mert máris nagy aggodalommal tekint a németországi fegyverkezések elé.

JOUVENEL ÉS BONCOUR
RÓMÁBAN TÁRGYALNAK

A washingtoni tárgyalásokkal egyidejűleg érdekes tárgyalások indultak meg Rómában is. Franciaország nem akar elszigetelt maradni és nem akarja Olaszországot a maga politikai koncepciójából mereven kiközösíteni és ezért mindent elkövet, hogy azokat a véleményeltéréseket, amelyek a két hatalom kö-

zött felmerültek, valamennyire enyhítse. Itt a magyarázata annak, hogy Jouvenel római követet ismét megbizta Franciaország azzal, hogy

vesse fel újra a négyhatalmi direktórium tervét Mussolini előtt.

Mint ismeretes, a négyhatalmi direktórium tervét maga Mussolini vetette fel, de a terv megbukott, mert Franciaország olyan feltételeket szabott, amelyek mellett a négyhatalmi direktórium megvalósíthatatlan lett volna. De nemcsak Jouvenel kapott tárgyalási meghatalmazást, hanem Paul Boncour külügyminiszter is, aki hír szerint szintén bekapcsolódik ezekbe a római tárgyalásokba. Egyelőre nincs szó arról, hogy Paul Boncour közvetlenül Mussolinival tárgyaljon, hanem csak arról beszélnek, hogy Boncour a jövő hét folyamán Genfben megy, ahol találkozik majd Aloissal, akivel ugyanazokról a kérdésekről tárgyal, amelyeket most Jouvenel a duce előtt szóba hoz.

A világgazdasági konferencia és a vámfegyverszűnet

Azzal a tegnap elterjedt és már-már meg erősített hírrel szemben, hogy Roosevelt a világgazdasági konferencia megnyitása alkalmából Londonba utazik, ma komoly cáfolat érkezett. A Fehér Házban — mondja a Renter ugynökség — mit sem tudnak arról, hogy Roosevelt Londonba akar utazni.

Egyelőre egészen más programja van Amerika elnökének. Amerikában marad, júniusban megnyitja a csikágói világkiállítást és azután egész nyáron át távol lesz Washingtonból. Azt, hogy a nyár alatt hol tartózkodik majd Roosevelt, senki sem tudja.

Ettől függetlenül is ma elég rossz hírek érkeznek a világgazdasági konferencia várható eredményeiről. Washingtonban úgy tudják, hogy a MacDonaldd és Herriot-féle puhító tárgyalások ellenére is

Roosevelt egy határozott, hogy Európának semmiféle eredményt nem ad és addig, míg a világgazdasági konferencia meg nem nyílik, nem árulja el ütköztartóit, amelyekkel ezen a konferencián nyerni akar.

Mindenesetre jellemző az európai hajlandóságra és megalkuvásra, hogy a tárgyaló hatalmak közül Roosevelt feltételeit illetőleg

Franciaország már nyilatkozott és pedig kedvezően.

A francia kormány tudatla Roosevelttel, hogy a maga részéről hajlandó a világgazdasági konferencia tartalma alatt vámfegyverszűnetet kötni, amennyiben ahhoz a többi államok is hozzájárulnak.

Franciaország ezzel a kijelentésével kihangsúlyozza, hogy nem akar kerékkötője lenni a meggyezésnek és ha kell, szívesen hozzájárul ahhoz, hogy a végleges gazdasági megegyezésig a hatalmak vámfegyverszűnetet kössenek.

Woodin nem akar inflációt és azzal fenyegetődzik, hogy lemond

A mai napnak egyébként az a szenzációja, hogy

Woodin, Amerika kincstári államtitkára le akar mondani.

Kipattant hírek szerint éles ellentétek vannak az elnök és Woodin között.

Woodin nem helyesli azt az inflációt, amelyet most már a szenátus is megszavazott és amely akármennyire is adagolt és ellenőrzött, mégis csak infláció.

Most derül ki, hogy Roosevelt annyira fanatikus ennek a vélt krízis elixirnek, hogy az inflációs javaslatot meg sem tárgyalta pénzügyminiszterével, hanem annak tudta nélkül terjesztette a parlament elé. Ezért is neheztel Woodin és a legkomolyabban elszánta magát arra, hogy lemond tárcájáról.

Newyork, amely inflációs lázban ég, hamar tultette magát Woodin aggályain és már annak utódját keresi. Állítólag Taylor, csikágói bankár lesz a pénzügyminiszter, akit egy néhány alkalommal, mint komoly kincstári államtitkár jelöltet emlegettek már.

KÉSZÜLŐDÉSEK A VILÁGGAZDASÁGI KONFERENCIÁRA

A feszült politikai helyzetre való tekintet nélkül a világgazdasági konferencia előkészületei folynak. Genfi jelentések szerint a Népszövetség főtitkarsága ma kiküldötte a meghívókat. Meghívót 62 nemzet kapott. A nemzetek valószínűleg 1500 delegátussal jelennek meg. Ötszáz külföldi újságíró érkezik erre a konferenciára Londonba.

Már Londonban azt is kiszámították, hogy a konferencia vendégeinek szállodaszámlája egyedül 750 ezer fontot tesz majd ki.

A meghívó máris közli, hogy a világgazda-

sági konferencia megnyitó ülésén Norman Davis amerikai delegátus vámfegyverszűneti javaslatot tesz. Norman Davis nemcsak azt javasolja majd, hogy a világgazdasági konferencia tartama alatt ne emeljék a vámokat,

hanem az egyezményben azt is lefektetni kívánja, hogy ugyanezen ideig az egyes államok a bevitelt ne korlátozzák újabb intézkedésekkel és a kivitelit ipart ne támogatassák, valamint ne favorizálják a dumping-árakat sem.

MacDonaldd a cherbourgi kikötőben

MacDonaldd hajója egyébként ma befutott a cherbourgi kikötőbe. A hajó fedélzetén megjelent MacDonaldd előtt a francia kormány kiküldöttje és kormánya nevében zárt bor-

tékot nyújtott át az angol miniszterelnöknek. A borítékban a francia kormány új állásfoglalása van, amelyről azonban ezideig a nyilvánosságra semmi sem szivárgott ki.

A Cap- és Könyvkiadó R. T. Brassó, fájdalommal jelenti, hogy legrégebb alkalmazottja

BALÁZS GYÖRGY III

30 éves egyfolytában eltöltött becsületes és odaadó munka után meghalt.

Emlékét hálás kegyelettel őrizzük

Brassó, 1933. május 4.

A temesvári munkakamara megalakulása

Temesvár, május 4.

A temesvári munkakamara kedden megtartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlésről az elnök kizárta az idegent, amit azzal indokolt, hogy a törvény szerint a választásoknak „titkosnak” kell lenniük. A munkaügyi felügyelő volt az elnök, aki ilyen érdekes törvénymagyarázattal szolgált.

A választások során egyébként elnökké Munteanu Jon volt kormányzósági sajtófőnököt választották meg. Alelnökök: Iodorescu Vazul, Jahn Fülöp, Sehoi Alexandru. A munkástagozat elnöke Coscos Mózes, alelnök Piroszky Károly, a kereskedelmi tagozat elnöke Scriteanu György, alelnök Belgrader Sándor, az iparostagozatnál elnök Olariu Péter, alelnök Veterany Viktor.

MARGÓ

BIHARMEGYE MARHAI

A megyei hivatal most készítette el múlt évi statisztikáját. Eszerint 127589 marha, 76559 disznó és 179 szamár él Bihar megyében.

Egy kérdés: Vajon milyen adatok alapján állították össze ezt a statisztikát?

NYUGODT OTTHON JELIGERE

Egyik napilapban a következő hirdetés jelent meg:

„Házvezetőt keresek 6 családtaghoz, ki minden házimunkát vállal. Erkölcsös, szorgalmas, rendszeres. 45-55 év közötti. Szépessé, párrához feltétlenül érten. Fizetés 500 lej. Nyugodt, állandó otthon biztosítva. Azt hisszük, ehhez a nyugodt otthonhoz nem kell kommentár.

A MUNKA NEMESÍT

Ács Julianna 68 éves mosónő családtagjai elhaltak. A szerencsétlen asztony mosásból tartotta fenn magát. A mosás annyira felőrölte, hogy tegnap az utcán összeesett. Temetésére az ügyesség megadta az engedélyt.

BUDAPESTEN NINCS ZSIDÓ ÜGYVÉD

Hevesi Simon főrabbinak pár nappal ezelőtt egy peres ügye támadt és tekintve, hogy oly kevés jónévű zsidó ügyvédet találtak a zsidó hitközségben, az ügy vitelével — Ulain Ferencet bízták meg.

SZENZÁCIÓS FELFEDEZÉS

Az „Az Est”-ből vágtam ki a következő sorokat:

— hogy a főhercegi család egy másik tagja, József Ferenc főherceg hétfőn este félnyolckor jegyet váltott a Royal Apolló Dr. Mabuse előadására és minden kíséret nélkül teljesen egyedül az egyik páholyból nézte végig az előadást. Majd épp úgy, mint a mozi valamennyi más látogatója, a közönség között távozott az előadásról.

Az „Az Est” egy két hasábos cikkben fejti ki és referál arról a szenzációról, hogy József Ferenc főherceg épp olyan néző, mint más ember a közönség között.

SOROK AZ ERDÉLYI LAPOKBÓL

„Nem vagyunk hajlandók a zsidó lapokkal egy hangot fújni...

„Nem áthatom meg, hogy városunk zsidóinak pókhendiségét ne hozzam szíves tudomásukra, annál is inkább, mert a mi kedves lapunk ellen is kezdenek már köpködni... a dési magyar uri kaszinó toleranciából befogadta a zsidó intellektueket is, most köszönetből meg-merték tenni, hogy a kaszinó eseménykönyvébe bele merték írni, hogy a kaszinó ne járassa az Erdélyi Lapokat... Románia független szónokló magyar lapját nem fogjuk a héber kedvéért elhagyni...

GÁBOR ISTVAN

Jugoszláv—román bizottság jelöli ki az új Duna hid pontos helyét

A szemle után megkezdődik az építkezés

Belgrád, május 4.

Radivojevic szerb közlekedési miniszter több magasrangú tisztviselő és mérnök kíséretében a Dunához utazott arra a helyre, ahol a Romániát Jugoszláviával összekötő nagy Duna-hidat építeni akarják. Ugyancsak ide utazott Mirto román közlekedésügyi miniszter is, hogy

a hidra vonatkozó egyezmény utolsó formáit a helyszínen intézzék el s a hid végleges helyét a mindkét fél részéről megjelent szakértő mérnökök utasításai szerint kijelöljék.

Bukarestből eredő jelentés szerint a nagy Dunahíd építését most már rövidesen megkezdik.

HATÁRTÓL HATÁRIG RUGDALT EMBEREK

Bűn, amire nincs paragrafus, amiről nem készül vádirat, amiért mégis megbilincselnek és amelyért a legszörnyűbb büntetés jár...

Marosvásárhely, május 4.

Dr. Mann Elemér marosszentkirályi ügyvéd és földbirtokos már két éve járja a hontalanok kegyetlen kálváriáját. Román állampolgársága nincs, bár minden vagyonra és földbirtokra itt van, Marosszentkirályon. Román állampolgárnak tartja magát és ebben a hitben is élt addig, amíg a sziguranca ki nem fejtette, hogy téved.

Négy ízben tették át már a határon Magyarországra, onnan azonban mindig visszaverték román területre, mert magyar állampolgársága nincs és a békesszerződések értelmében is Romániához tartozik.

Utóljára tiltott határátlépés címén eljárás indítottak ellene a román hatóságok ezen a címen, hogy „kitelepitése” után is visszatért, jobban mondva engedte, hogy a magyar határőrök visszahozzák a román területre. A bíróság felmentette a vád alól s egyidejűleg sikerült junius elsejéig tartózkodási engedélyt is kapnia.

Mann Elemér azt hitte, hogy most már junius elsejéig legalább nyugodtan lehet. Tévedett. A marosvásárhelyi sziguranca Bukarestből utasítást kapott, hogy újra lépjen akciójába. A sziguranca aztán „akcióba” is lépett.

Mann Elemért lefoglalták s Balogh Béla ügyvédjelölttel egyetemben utnak in-

ditották a szatmármegyei Pete község felé. Meg is bilincseltek őket.

A bilincseket később, a vonaton, az utasok kérésére s közbelépésére levette a kisérő detektív, a sarkukból azonban nem mozdult, nehogy megszökjenek. Mintha lenne, hogy hová szökjenek. Pete községből aztán nem a rendes határátlépési ponton, hanem tiltott ösvényeken átvezették őket a magyar területre. A rendes uton ugyanis a magyar hatóságok megint csak nem vették volna át őket.

Nem segített azonban a „rejtett áttelepítés” eszköze sem.

Mann Elemér és társát a magyar határőrök elfoglalták s aztán rövid idő múlán ugyancsak rejtett ösvényeken, visszakísérték a román területre.

Mann Elemér visszautazott Marosvásárhelyre és jelentkezett a sziguranca. Most már nem indítanak ellene eljárást tiltott határátlépés címén, miután a bíróság egyszer már felmentette. Hír szerint nem is dobják újra keresztül a határon, mert ez már unalmas. A sziguranca szerint a miniszteri rendeletben az van, hogy amennyiben a magyar hatóságok újra visszateszik a hontalan földbirtokost és ügyvédet Romániába, úgy valahol a Regátban kényszerlakhelyet jelölnek ki Mann Elemér és sorstársai részére. Tehát internálótábori létesítenek a hontalanok részére.

Döntött a kolozsvári egyetemi tanács a diákzavargások ügyében

Megoldás: Kizártak az ország összes egyeteméről egy zsidó hallgatót

Kolozsvár, május 4.

A kolozsvári egyetemen egyre élesedik a hangulat. A megtámadott és megvert zsidó diákok feljelentést tettek a rektorátuson. A feljelentés nyomán az egyetemi szenátus vizsgálatot rendelt el. A szenátus szerdán délután tart ülést, hogy az eddigi eseményekkel kapcsolatban és a jövőbeni kilengések megakadályozása érdekében határozatot hozzon.

Szerdán délelőtt az egyik előadó teremben jellemző jelenet játszódott le. Az előadó Martinescu egyetemi tanár órája megkezdésekor körülnézett s kérdést intézett a hallgatókhoz, hogy a zsidók miért nem jelentek meg az előadáson. A román

hallgatók így válaszoltak a kérdésre:

— Nem akartak bejönni!

A tanár erre figyelmeztette a diákokat, hogy amit csinálnak, az nem helyes és nem hasznos.

— Be kell engedni őket, hogy folytathassák tanulmányaikat.

A tanár szónoklatának egyelőre nincs sok eredménye.

Este érkezett telefonjelentésünk szerint a kolozsvári egyetem szenátusa döntött a legutóbbi incidensek ügyében. Az egyetemi tanács délután kezdte meg a hivatalos tanácskozást, a délelőtti folyamán azonban a román egyetemi hallgatók és a román gyógyszerésztanhallgatók közül többieket kihallgattak. A román diákság egyébként külön is interveniált annak érdekében, hogy az egyetemi tanács milyen szempontból nézze és bírálja el a legutóbbi zavargásokat.

Az egyetemi tanács döntése zsidó körökben nagy és kínos meglepetést keltett. A határozatot az esti órákban függessztették ki, nyomban, mielőtt a döntés megfogalmazása és legépelése megtörtént.

E határozat szerint az egyetemi tanács az ország összes egyetemeiről véglegesen kizárja Lázár Rudolf utolsó éves zsidó gyógyszerésztanhallgatót, a zsidó gyógyszerészjelöltek egyesületé-

nek elnökét, miután bebizonyították, vette azt, hogy Lázár az egyesület kezében és annak segítségével bojkottmozgalmat indított a keresztény gyógy-szerészjelöltek ellen.

Az ítélet alapját az a körlevél képezte, amit a zsidó gyógyszerészhallgatók bojkottáltak ki s amelyben arra kérték az összes zsidó gyógyszerészeket, hogy a nyári szünidő alatt gyakornoknak csak zsidó gyógyszerésztanhallgatókat alkalmazzanak.

Ez a levél, mint már jelentettük, a vasszárdista diákok kezei közé került, akik először kommunista vádat szerkesztettek belőle a zsidó hallgatók ellen, majd amikor ez nem sikerült, akkor léptek fel azaz, hogy a zsidó hallgatók bojkottot szerveznek a keresztény hallgatók ellen. Ezért voltak a verekedések is, amelyeknek során a most kizárt Lázár Rudolfot is súlyosan bántalmazták.

Az egyetemi tanács határozatának második része úgy szól, hogy

azonnali hatállyal feloszlatnak minden olyan diákegyesületet, amely az egyetemi tanács tudta és beleegyezése nélkül alakult és nem jóváhagyott alap-szabályokkal működik.

A tanács egyébként folytatja tanácskozásait ebben az ügyben. Csütörtökre beidézték néhány magyar és zsidó hallgatót azzal, hogy akkor is határoznak, ha a beidéztettek nem jelennek meg. A zsidó hallgatók között a tanács határozata nagy kedvetlenséget okozott, a nyugtalanság pedig nő, mert a kolozsvári egyetemen az a helyzet, hogy a diákszervezetek élén most már szinte egészében nagárdisták állanak.

— Gyengélkedés idején, különösen, ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József” keserűvíz fájdalommentes székürülést és kielégítő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi Ferenc József vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitűnő eredménye változnék. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Sulyos vasúti katasztrófa Angliában

London, május 4.

Liverpool közelében katasztrófális vasúti szerencsétlenség történt. Egy tolató mozdony vigyázatlanság következtében beleszaladt a közeledő személyvonatba, amely az összeütközés következtében kisklott.

Néhány utasokkal telt kocsik olyan szerencsétlenül dőlt fel, hogy mintegy

55 utas szenvedett részben könnyebb részben egészen súlyos sérüléseket.

A sebesültek közül néhányan haldokolnak.

Magyarországi horogkeresztesek egymás között

Budapest, május 4.

Az egészen jelentéktelen, de elég hangos budapesti horogkeresztes csoportosulások között nagy ellenérzés uralkodik. Ennek a versengésnek egyik fejezete a budapesti járásbíróskor elé került. Oláh Árpád, a horogkeresztesek egyik új alakulatának vezére nyílt levelet intézett Mesko Zoltánhoz s a nyílt levélben annak a véleményének adott kifejezést, hogy nem lehet igazi és becsületes nemzetiszocialista az, aki a forradalom alatti „cionista-demokrata” kormány egyik kormánybiztosa volt.

Mesko Zoltán rágalmazásért beperelte Oláh Árpádot és a bíróság, miután a nyílt levél több kitételét tényleg becsületsértőnek találta, két hónapi fogházzal sújtotta avadlótta.

Autóbuszjárat

Brassó — Bukarest, Bukarest — Brassó

Felvilágosítással szolgál és jegyeket kiad.

„EUROPA” menetjegyiroda

Brassó, Korona-szálló épületében.

GRANDE SOURCE VITTEL

az érelmeszesedéses diétája

„La Cure Hydrominérale de Vittel” című brosrút bárkinék készséggel megküldjük, aki ezt a Société des Eaux Minérales, Service R. G. a Vittel (Franciaország) című vállalatnál kéri.

Tallózás a külföldi lapok dzsungelében

KÉNYSZERŰ TAKARÉKOSSÁG

A külföldi egyetemi könyvtárak egyre hangosabban azt hirdetik, hogy költségvetésüket rövidesen lényegesen megcsökkenthetik. Évente eddig hatalmas összegeket költöttek a nagy nyugati könyvtárak és a német tudományos könyvek beszerzésére. Ha Németországban azonban a dolgok így folynak tovább és a tudományos kutatásra a politika ennyire ráfekszik, egyre kevesebb és kevesebb lesz az olyan tudományos könyv, amelyet beszerezni érdemes. De nemcsak belső tartalmát, hanem külső megjelenését is formáját illetőleg is változtatni akarnak a német tudományos irodalmon. Áramlat indult meg, amely bojkottálni akarja a latin írást és teljes szabadságot és egyeduralkodóvá kíván a görög betűket. A görög írás csak még vastagabb „kinat falat” huz a német tudományos kutatás köré.

A PARSIFAL ÉS A KRITIKUS

A charlottenburgi operában előadták a Parsifalt. Az előadás megkezdése előtt az opera igazgatója az egyik újság-szerkesztőségnek telefonált és közölte vele, hogy az Opera művészei azt kívánják, hogy ne ez és ez a híres kritikus jöjjön az előadásra, hanem valaki más. Az Opera művészeinek nincsenek faji kifogásait a kritikus ellen, csak azért tiltakoznak ellene, mert a kritikus felfogása túl modern. A szerkesztő megígérte a művészek kívánságát és egy hetven esztendősen zenekritikust küldött ki az előadásra.

A LELEPLEZETT TÉRKÉP

Alfred Rosenberg, a német nemzetiszocialista párt külügyére interjút adott az amerikai újságíróknak. Rosenberg elmondotta, hogy a békétárgyalások alkalmával a lengyelek hamis térképekkel operáltak. Sok, tiszta német várost ezen a térképen lengyelnek tüntettek fel. Az interjúra most érdekes választ ad Lord Hopard, az angol külügyminiszteriumnak a békétárgyalásokra delegált első szakértője. Howard kijelenti, hogy a tárgyalások alkalmával használt térképeket és statisztikákat nem a lengyelek, hanem éppen a németek szolgáltatották. A békeszerződéseket tárgyaló bizottság kizárólag hivatalos német térképeket használt.

A „SZABADSÁGOLT” PROFESSZOR

Paul Tillich azoknak a német professzoroknak egyike, akit éppen most „szabadságoltak”. Még „szabadságolása” előtt „Szociális döntés” címmel könyvet adott ki. Ebben a könyvben a professzor a szocializmus jövőjét akarja lemérni és megállapítja, hogy a világ nyugati féltekéjének csak két útja van: vagy a szocializmus, vagy a barbarizmus. A tudós megállapítja, hogy a harc végén csak a szociális politikai hitvallás győzhet, de előbb ki kell magából vetnie a bizonytalan eredetű s kalandor elemeket. E könyv megjelenése után nagyon érthető, hogy a tanár urát — eltanácsolták.

1916—1936

1916-ban az Olimpiászt Berlinben kellett volna megtartani. Nem tarthatták meg Németországban az Olimpiászt, mert — gyűlölet volt a fajok között: háború volt. Most, 1936-ban ismét Berlinben kellene az Olimpiásznak lenni. Valószínűleg ismét nem lehet Berlinben tartani, mert — ismét gyűlölet van a fajok között, tehát háború lesz. Pierre Coubertin báró, mikor 1896-ban Athénben halottából feltámasztotta az Olimpiászt, nem így gondolta. Szegény úgy gondolta, hogy a sporton és testkulturán át a népek testvériesülnek.

AZ AMERIKAI, AKI NEM VÁRJÁ MEG, HOGY KI DOBJÁK

A német könyvkereskedők címkönyvből töröltek egy sereg baloldali könyvkiadó vállalatot. Töröltek az Agist, az Aktion, a Malikot, a Weltbühnét és egy egész sereg egyéb radikális árnyalatu könyvkiadót. A „The Beacon Book Shop Incorporated New-york” nem várta be, míg sorsa beteljesül. Töröltette önmagát.

NAGYLELKÜSÉG

Dr. Göbbels, a rajnai—westfáliai sajtó tudósítói előtt nyilatkozott. A nyilatkozatot a „Frankfurter Zeitung”-ban olvassuk. Göbbels a zsidókérdésről szólott és így beszélt: „a zsidókkal szemben való ellenséges beállítottságomból nem csinállek titkot. A zsidósággal szemben sokkal szelidebben jártunk el, mint ahogyan megérdemlik. Velük szemben nagylelkűek voltunk, tulságosan nagylelkűek”.

Dijpályázatunk

250.- Leiért egy fényképezőgép?

Keresse ezen Box nevét

Minden szerencsés megfejtő a helyes megfejtésért 250.- Lei ellenében az itt bemutatott 44 sz. Agfa Box készüléket kapja.

Becserélés 1933 május hó 5.-től június 30.-ig minden fotokereskedőnél

AGFA ——— BOX

28 millió helyett 8 millió 400 ezer lej

Bank, amelyik jól akar keresni a konverzió

Temesvár, május 4.

Az egykori „Timisiana” nevű temesvári banknál Temesvár városának 28 millió betétje volt. Ezt a betétet a Timisiana utóda és örököse, a Victorai bank vette át, amely most rendkívül érdekes ajánlattal lepte meg a várost. Felajánlotta, hogy a 28 millió betétnek 50 százalékát

azonnal és készpénzben kifizeti, ha a 70 százalékot viszont a város teljesen lemond. A bank igazgatósága a konverzióra való hivatkozással tette meg ezt a nem nagyon előzékeny ajánlatot.

A városi vezetőség nagy meglepetéssel fogadta az ajánlatot. Egyelőre nem utasította el, miután a kérdésben a tanácsnak kell döntenie.

A kontingentált árut a vámraktárig sem lehet előzetes engedély nélkül behozni

Bukarest, május 4.

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki, amelyben közli az érdekeltekkel, hogy a kontingentált árut csak abban az esetben lehet a vámhivataloknál raktározni, ha azoknak behozatali engedélyük is van.

Eddig az volt a helyzet, hogy az importőr kontingentált árut behozott az or-

szágba és az árut a vámhivataloknál le- raktározta. A vámraktárakban fekvő mennyiségre azután az importőr behozatali engedélyt kért. Ezt az anomáliát akarja a minisztérium megszüntetni, amikor úgy rendelkezik, hogy a kontingentált áru a vámhivatalig sem juthat el, ha annak behozatali engedélyt az importőr előzetesen már meg nem szerezte.

Nem nyugszanak a monopol beugratói

Temesvár, május 4.

Temesváron újra munkába kezdtek a beugratók, ezek a minden idők és minden uralom alatti legundokabb szerepet vállaló lelkiismeretlen emberek.

Kedden az egyik temesvári kereskedőnél jelentkezett egy fiatalember, aki külföldi cigarettákat kínált eladásra. A ke-

reskedő nem dohányzik és éppen ezért a felkínált cigarettákat visszautasította. Ekkor azonban az ismeretlen ifjú könyörögni kezdett, nyomorára és éhező családjára hivatkozott.

Addig siránkozott, amíg a kereskedő megsajnálta s megvásárolt néhány doboz cigarettát.

A „Brassói Lapok” nyomda-
személyzete fájdalommal tudatja, hogy tisztelt
és szeretett szaktársuk

BALÁZS GYÖRGY

1. év május hó 3-án, munkás életének 54-ik évében meghalt.

Szeretett munkástestvérünk elhunytával egy csendes, kötelességtudó, kollégialis-érzésű, nemesszívű ember dőlt ki sorainkból.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Brassó, 1933 május 4.

Félóra sem telt el, megjelentek a monopol emberei egy rendőrkomiszár kíséretében. Az azelőtt vásárolt cigarettákat nem volt nehéz megtalálni.

A kereskedő csak most tudta meg, hogy a siránkozó fiatalember beugrató volt.

Ot ezer lej büntetést róttak ki rá azért, mert megesett a szíve a siránkozó azzanprovokátoron.

Junian Brassóban

Brassó, május 4.

A független nemzeti párt május 7-én, vasárnap 9 órakor a brassói Astra mozgó termében nagygyűlést rendez, amelyre a rendezőség valamennyi adóst, földmivest, kereskedőt, alkalmazottat és nyugdíjast meghív.

A restabilizációról Junian György, Stere Constantin dr. és Olteanu Radu dr. tart beszédet.

Vigjáték, amelynek főszereplője egy százdolláros

Nagyvárad, május 4.

A nagyváradi törvényszék most tárgyalta Friedmann Sándor nagybányai szeszgyáros és Wohlberg Hermann kereskedő devizacsempészési bűnperét.

A történet Budapestben kezdődik, ahol Friedmann és Wohlberg, akik egyébként régi ismerősök, egyszer összetalálkoztak. A szeszgyáros két darab százdollárost adott át a kereskedőnek, azzal a kéréssel, hogy hozza át a határon. Wohlberg, aki készségesen vállalta a megbízást, vonatra is ült, de a pénzt Biharpüspökiben elnyerte tőle egy hamiskártyás, mire visszautazott. Friedmann kissé kétkedve fogadta Wohlberg beszámolóját s — vallásos zsidó ember lévén, — elhatározta, hogy ismerősét az ugynevezett „rabbitanács” elé állítja, ahol szint kell vallania. A két ismerős vonatra ült és Nagyváradra utazott, ahol azonnal felkeresték a rabbit. Friedmann esküt akart tételni Wohlberg-től, a rabbi azonban 30 napi haladékot adott neki.

Amikor a rabbi lakását elhagyták, Wohlberg legnagyobb meglepetésére a hamiskártyást látta amgával szembejőni, akit egy detektív kísért. A sipista azonnal lefogatta Wohlberget azon a címen, hogy devizát csempészett Romániába.

Az ügyben sokáig folyt a vizsgálat. A törvényszék kihallgatta a Banca Nationala egyik pénztárnokát, aki kijelentette, hogy a százdolláros bankjegyek behozatala nem deviza-kihágás. Kihallgatták a rabbit is, aki elmondta, hogy Wohlberg nem tagadta a kártyázást.

A törvényszék rövid tárgyalás után mindkét vádlottat felmentette a devizacsempészés vádjától.

Félrevezetik
Önt, ha „OLLA”
helyett silány
utánzatokat
ajánlanak. Uta-
sítsa vissza a ra-
gaszkodjék az
eredeti csoma-
polásu „OLLA”-hoz

HIREK

Mi ujság a nácifronton?

A náci kormány maglyahalálra ítélte és rövidesen elhamvasztja a haladó szellemű írók könyveit. A lángoló szavak valóban égni fognak s a gyújtó hatású mondatokat is a tüzzel semmisíti meg. Mit tagadjam, az ügyel kapcsolatosan némi aggályaim vannak! Vajjon a könyveket is Van der Lubbe fogja felgyújtani?

A német püspökség nyilván szívesen kibékülne az új kormánnyal, ha Hitlerből csak a Hit, Papenből pedig csak a Pap maradna meg... A többire nem reflektálnak.

A berlini magyarok párosan, sőt Alapárosan hazazingóztak Budapestre, hogy újra megpillanthassák a Gellérthegyet és a zöldülő Halmayt, aki szintén megérkezett. Hazajött Gaál Franciska is, akinek most paprikásabb a kedve, mint „Paprika kisasszony” korában. Újra felülmúlta a Dunakörzön Szőke Szakáll, akit a berliniek annyira megszerettek, hogy a náci rendszert kénytelenek lesznek valami álszakállt szerződteni helyette. A népszerű filmszínész most a saját szőke szakállára próbál elhelyezkedni...

Nem csodálnám, ha valamelyik német ujságban legközelebb az alábbi hírdetést olvasnánk:

Első gőzerőre berendezett fajtisztító intézet. Fej- és fajmosás. Kémikus és komikus eljárások. Tartós fahullámok. Ha folt van a multjában, vagy megpecsételte a sorsát, forduljon bizalommal hozzánk. Mindennek szabott „árja” van.

Az egyik német internálótábor Hitler születésnapja alkalmából savanyukáposztával édesítette meg a foglyok életét. Erős a gyanú, hogy az új rezsim óta a káposzta magától savanyodik és nem tudnak mit csinálni vele... Szinte biztos vagyok abban is, hogy a káposztaleveleket találás előtt szigorúan megcenzurálták s kettőzött figyelemmel őrködtek, nehogy a fegyvertelen foglyokhoz töltött káposztát csempésszen be valaki!

NEMES FERENC

— IDŐJÁRÁSEJELENTÉS. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint meleg idő várható, helyenként zivatarral.

— ÉRDEKES TARGYALÁS A TEMESVÁRI TÖRVÉNYSZÉKEN. Tudósítónk jelenti: A törvényszék negyedik tanácsa Constantinescu elnöke alatt Cociu Mihály mérnök perét tárgyalta, aki két évvel ezelőtt, még mint hazafiasságtól duzzadó keblű diák, hazafias felháborodásában az utcán súlyosan inzultált egy román embert, majd a rendőrmestert is „megtanította” a gyakorlati hazafiasságra. Az utcai inzultus egyik oka kétségkívül a vádlott erősen ittas állapota volt. A másik ok pedig az, hogy az ugyancsak ittas Jadeneantiu Sava villamoskalauz a Deák-utcában magyarul dalolt. Cociu ráparancsolt a villamoskalauzra, hogy román léte ne énekeljen magyarul. Jadeneantiu azonban illetéktelennek tartotta ezt a beavatkozást, mire veszekedés, majd verekedés keletkezett. Cociut a rendőrségre vitték s felelősségre vonták viselkedéséért, — mire ő tétleg inzultálta Ursu George rendőrmestert is. A tanács a makacsul „hazafiaskodó” mérnököt ezer lej fő és 500 lej mellékkütiattal sújtotta.

Párisból jelentik: Paul Morand a kitűnő francia író egy párisi ujságban érdekes képet fest a híres angol Reuter-ügynökség életéről. Sir Roderick Jones, a sajtóügynökség jelenlegi igazgatója nagyon barátságosan fogadta dolgozószerződésében, közvetlen, fesztelen beszélgetésindult meg és ennek során Sir Roderick megkérte a francia író, hogy írjon fel egy mondatot egy szelet papírra. Az író eleget tett a felszólításnak. Az igazgató ekkor az üzenetet továbbítás végett kiadta. Az üzenet hat perc múlva már Bombayban volt, onnan Sanghaiba száguldott és még a beszélgetés idejében tartott, amikor Paul Morand az Egyesült Államokhoz át visszakapta a felírt mondatot. Az üzenet néhány perc alatt megkerülte a földgömböt. Mint ismeretes, a híres távirati ügynökséget a mult század elején alapította a német Paul Julius Reuter báró, s az ügynökség világszerte akkor épült ki, mikor kapcsolatba került az angol kormánnyal és félhivatalos jelleget kapott. Saját külön kábeli vonalak, mindenütt vannak tudósítói és ez a nagyszabású, precízen működő gépezet teszi lehetővé, hogy egy-egy Reuter-jelentés percek alatt megkerülje a földet. Jó, jó, de mi öröme van az emberiségnek abban, ha azt a sok rossz hírt ilyen villámgyorsan kapja?

— HALÁLRAGÁZOLT GYERMEK. Halálos szerencsétlenség történt kedden délután négy órák a brassói Malom-utcában, ahol Streza János kocsis szekerével elgázolt egy Goldstein Samuel nevű másfél éves gyermeket. A kisfiu, akinek a fejét a kocsi hátsó kerekei teljesen szétrocskolták, halva maradt a kövezeten. A gázoló kocsis letartóztatták. A vizsgálat folyik.

— NYOMDASZHALÁL. Az ujságcsinálás nagy mechanizmusában egész serege dolgozik a néptelen katonáknak, akiket a közönség nem ismer, akikről csak akkor történik említés, ha valamelyik okból ők is ujságanyaggá válnak. Balázs György harminc évig dolgozott egyfolytában a B. L. üzemében. Harminc esztendőit tevékenység a polgári életrendben nagy jubileus alkalom szokott lenni. Balázs György szegény, úgy ünnepelte meg ezt az évfordulót, szinte stilszerűen ehhez a mai világtrendhez, hogy szinte márol-holnapra örökre kilépett a vállalat kötelékéből és az élet köteleiből is. Legutóbb, mint korrektor dolgozott és ő, aki annyi gyászhiót kijavított, most a saját gyászhióval ad munkát másnak. Talán boldog sorsnak is lehet nevezni az övét. A mai „nyugodt öregséget” nem próbálta ki. A munkaszüneti napra lépett át oda, ahová — ez a demokrácia még él — mindannyian elérkezünk. Péntek délután fél 4 órák temetik a Gácsmajor 47 szám alatti gyászházba.

— A SZENT BÜN. (Sajtóbemutató a Lux-mozgóban.) Ez a film az utóbbi évek egyik legnagyobb és legemberibb drámai alkotása. A mai idők nyomoruságos viszonyai közé sodródott asszony, anya és feleség drámai fordulatokkal teli regénye. Egy anyáé, aki odaadja testét, hogy nyomorgó férjét és gyermekét megmenthesse. Az erkölcsi „büni” miatt azonban férje elválik. A válóper kimondása után a megtört asszony lelővi urát. És itt következik a probléma: bűnös-e az asszony, vagy a férfi az oka mindennek. A bíróság felmenti az asszonyt, mert bűnét szentnek és családjaért meghozott áldozatnak tekinti. A film világszerte nagy viharokat és vitákat kavart fel. Nem giccs és nem szentimentális dráma, hanem a valóság olyan megörökítése, amilyenre a hangos film fennállása óta nem találunk példát. Még a cenzúra is megakadt a téma és a probléma realitásán, de az emberi igazság legyőzte a legszigorúbb bírálatot és a mestermunka mégis a nagy nyilvánosság elé kerülhetett. Ezt a pompás filmet ma, csütörtökön kezdi vetíteni a Lux-mozgó.

— ARANYLAKODALMAT ÜLT A TEMESVÁRI VENDEGLŐSÖK DISZELNÖKE. Tudósítónk jelenti: Schubert Péter, a temesvári vendéglősök diszelnöke, szerdán ült aranylakodalmát. Metzgar Márton dr. prépost a templomban meleg ünneplő beszédet tartott a jubiláló házaspár tiszteletére.

ABLAK

— NAGYVÁRADAI HIREK. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi törvényszék vádtaácsa Ceizler Márton ifj. úrnak, akit azért tartóztattak le, mert a karánsbesi internálótábor részére gyűjtött, most szabadlábra helyezték. Ceizlert, — mint ismeretes, — 25 napos éhségsztrájk után életveszélyes állapotban a kórházba szállították. — Juhász Jánosné, Vence-part 77. szám alatti lakásában zsiroszódót ivott. Tettét nyomora miatt követte el. Férjét, aki pénzhamisításba keveredett, néhány héttel ezelőtt letartóztatták. A szerencsétlen asszony, akinek két gyermeke van és 85 éves nagyanyjáról is gondoskodnia kell, a legszükségesebbet sem tudta megkeresni. Házigazdájának kétszáz lejjel tartóztott s ezért az utcára akarták tenni. Az öngyilkos asszonyt válságos állapotban kórházba szállították. — Ugyancsak zsiroszódót ivott Papp Mária 19 éves Nilgész-telepi munkásleány is, akit a mentők gyomormosást alkalmaztak. A leány eszméletre térve elmondta, hogy már régebben udvarolt neki egy férfi, akit ki nem állhat, ellenben egy 17 éves fiuba szerelmes. Apja megtiltotta, hogy ezzel a fiúval találkozzék, majd, amikor újra együtt látta őket sétálni, megverte leányát. Papp Mária állapota meglehetősen súlyos, mert a mérge teljesen felmarta belső szerveit.

— KITILTOTTAK EGY TEMESVÁRI NEMETNYELVŰ LAPOT NEMETORSZAGBÓL. Tudósítónk jelenti: A „Volkswille” című temesvári szociáldemokrata pártállású munkáslapot a nemetországi belügyminisztérium kitiltotta a német birodalom területéről. A kitiltás indoklása: a szociáldemokrata lap gyalázta a német kancellárt.

— SZATMÁRMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Tamás Demeter szatmári bolti felesége marószódával megmérgezte magát. Tettét azért követte el, mert férjét más asszonnyal látta sétálni. Állapota súlyos. — Szörnyű szerencsétlenség történt Szamoskrassó községben, ahol Miklós György gazdálkodó Vasile nevű 8 éves fia játék közben a boronára esett. A hegyes boronafogak valósággal felnyársalták a gyermeket, akit reménytelen állapotban kórházba szállítottak. — Apáti Jakab terepi gazdálkodó a község kocsmájában összeszólalkozott Szabó Györggyel, akivel már régen hadilábon állott. A két haragos verekedni kezdett. Apáti hirtelen előrántotta kését és súlyosan összeszurkálta ellenfelét, akit több sebből vérezve kórházba szállították. — 1926-ban Tölgyes községben megölték Muresan Tódor földművest. A csendőrség azóta hiába kereste a tettest, míg most egy véletlen elszólás következtében Inován György ottani napszámok személyében letartóztatták a régóta keresett gyilkost. Inovant bekísérték a szatmári ügyészségre. — A szatmári rendőrség egyre folytatja a kommunistagyanus egyének letartóztatását. A letartóztatottak száma ezidő szerint 15—20-ra tehető. Közülük többen éhségsztrájkba kezdtek.

— KOLOZSVÁRI HIREK. Tudósítónk jelenti: A május elsején letartóztatott 11 munkás közül hetet az ügyészségre kísérték, négyet pedig szabadlábra helyezték. — Ma délután a kolozsvári Széchenyi-téren egy munkáskülsejű ember összeesett. Csakhamar nagy embertömeg vette körül az eszméletlen férfit aki elmozdította, hogy gyalog jön Aradról, ahonnan egy hete indult el. Aradon kőműves munkát végzett, állását azonban elvesztette mire gyalog indult haza, Székelyudvarhelyre. A teljesen legyöngült embert, akinek felesége és öt gyermeke van otthon, a mentők a kórházba szállították.

— FELAKASZTOTTA MAGÁT A MENEDEKHELY KERÍTÉSÉRE. Tudósítónk jelenti: Temesvárról: Szerdára virradó éjszaka a gyár városi éjjeli menedékhely kerítésén egy akasztott embert találtak. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen ember Kocsis Antal 56 éves munkanélküli azonos. Kocsis Antal azért jött Temesvárra, mert azt remélte, hogy a menedékhelyek még nyitva vannak. A munkanélküliek segélyezése azonban Temesváron is megszűnt s így Kocsis Antal napok óta éhezett. Éhsége és reménytelen sorsa tüzte odaig, hogy a bezárt menedékhely kerítésére felakasztotta magát.

— HALÁLOSAN TALÁLTA A VELETLENÜL ELSÜLT REVOLVER GÖLYÖJÁT. Temesvárról jelentik: Keped községben megrázó szerencsétlenség történt. Kristóf Béla 23 éves legény a bátyja ruhájában talált revolverrel babrált. A fegyver elsült és a gölyő a fiatal legény mellébe furódott. Kristóf Bélát kórházba szállították, állapota azonban reménytelen.

— ORVOSI HIR. Dr. Herskovits János gyermekorvos külföldi utjáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte. (Egres-utca 17. telefon 2—89.)

— A BRASSÓI MAGYAR DALARDA május hó 5-én, pénteken este 8 órák a próba helyiségben fontos tárgy választmányi gyűlést tart. Az elnökség kéri a rendes és pártoló választmányi tagok pontos és teljes számban való megjelenését.

Visszavonták-e az elbocsátott magyar vasutasok visszavételéről szóló rendelet?

Temesvár, május 4.

Pár nappal ezelőtt közöltük, hogy a mult évi nyelvvizsgák miatt, illetve következtében elbocsátott magyar vasutasoknak ideiglenes kegyelmet adtak, amennyiben egy újabb miniszteri rendelkezés — amit többszörös közbenjárással eszközölt ki — megengedte nekik, hogy munkában maradjanak addig, amíg egy újabb nyelvvizsgán végérvényesen döntenek fölöttük. Ez a miniszteri rendelkezés nagy örömet keltett az érdekelt közt. Ugy látszik azonban, hogy az öröm korai volt, mert néha a legnehezebben kiadott miniszteri rendeletet is nagyon könnyen visszavonják, ha az valamiképpen a kisebbségek felé irányuló engedményt jelentett volna.

Semmiféle hivatalos jelentésünk nincs arról, hogy az újabb nyelvvizsgára vonatkozó rendeletet visszavonták volna. Temesváron azonban olyasmi történt, amiből erre lehet következtetni. Egy kiadott vasuti munkást, akit azon a címen bocsátottak el, hogy a legutóbbi nyelvvizsgán nem felelt meg, kedden reggel Negru Ilie munkavezető újra munkába hívta — a legújabb miniszteri rendelet alapján. A munkás egy fél napig dolgozott, aztán újra abba kellett hagynia a munkát, mert az állomásfőnök kiadott küldött, hogy újabb bukaresti intézkedés szerint a nyelvvizsga miatt elbocsátott magyar vasutasok „menjenek haza.”

A Temesváron érdekelt magyar vasutasok legnagyobb részét vissza sem hívták munkába. Ezek az emberek most kétségbeesetten szaladgálnak, hogy megtudják, nekik valami biztosat az első és második miniszteri rendeletről is, mert hihetetlennek tartják, hogy a minisztérium ilyen kegyetlen játékokat űzzön a már amúgy is éppen eléggé meggyötört magyar vasutasok százaival.

hashajtó

GRAINS de VALS

vértisztító

gyógyászati és opoterapius kivonatból készült

Ma este étkezés előtt vegyen egy szem „Grain de Vals”-t. — Hatása holnap reggelre mutatkozik.

A Lux-Mozgó újabb bombaslágere

Ma!

Csütörtökön premier

Ma!

A legnagyobb társadalmi probléma, az asszonyi megpróbáltatások monstrefilmje

„A SZENT BÜN”

(DIE HEILIGE DIRNE)

Amióta a hangosfilm megszületett, a „SZENT BÜN”-nél égetőbb problémájú alkotás nem készült.

Az asszonyi sors legnagyobb filmjének főszereplői: **Grete Mosheim, Kamilla Horn, Homolka Oszkár és Johannes Riemann.**

A B. L.

Fizető-vendég akciója

Witt Béla, nyug. bírósági irodatiszt, Baia-Mare—Nagybánya. Elfogad egy szobát két-három vendéget. május 15-től szeptember 30-iki közötti időszakban. Lakást és teljes ellátást ad naponkénti egyszeri étkezéssel személyenként 60 lej. Nagybanán több gyógy- és szabadfürdő van. Ismert nyaralóhely. Kirándulások a nagybányai és felsőbányai hegyekre.

Ozo. Rosenstein Dávidné, Micăsasa—Mikesszusa, jud. Târnava-Mare. Hegyes vidék, nagy erdőségekkel. Fürödni a Nagy-küüllőben lehet. Két szobát adna két bocsáthatna fizető vendégek rendelkezésére és összesen négy személyt állal a nyár minden hónapjában. Lakást, naponta egyszeri étkezést és mosást ad személyenként és naponta 100 lejért.

Hirsch Menyhért, bankkönyvelő, Somuta-Mare—Nagysomkut. Szatmár. Erdős és hegyes vidék. Közel a Lápos és a Szamos, amelyekben fürödni lehet. Vendégeket szívesen lát május 15. és augusztus 31. közötti időben. Két szobát adna négy személy részére. Esetleg szülői vállalat hat gyermeket 8—14 éves korúakat. Személyenként naponta öt-öt-öt étkezéssel felnőttként 100, gyermekeként 60 lej kér. Pormentes, fenyőfák által ültetett területen fekszik a lakás. A vidék különösen háziasra kiválóan alkalmas.

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kíváncsi és beküldeni!

Név	_____
Foglalkozás	_____
Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)	_____
Utolsó posta	_____
Vasutállomás	_____
Fürödni lehet-e és hol?	_____
Kirándulni lehet-e és hová?	_____
Erdős hegyes vidék van-e a közelben?	_____
Hány szobát akar kiadni?	_____
Hány vendéget óhajtat?	_____
Milyen hónapokban, mennyi-ig fogad vendégeket?	_____
Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaraltatását?	_____
Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat?	_____
Mit kér egy személy után naponta?	_____
Mit kér egy gyermek után naponta?	_____
Hányszor étkezést ad naponta?	_____
MEGJEGYZÉS:	_____

Ozo. Cserr Antalné, állami nyugdíjas, Turia—Torja, jud. Treiscaune. Vasutállomás Targu-Săuc. Fürödni lehet a Császár, Bálványos és Transilvania fürdőben, valamint a Torja-patakban. Igen sok kirándulóhely, közöttük a híres Bálványos-vár. A lakástól tíz percre van a hegyes vidék emelkedik. Két szobát adna két, esetleg két család részére. Személyenként naponta háromszori étkezéssel felnőttként 40, gyermekek után 30 lej kér. Vendégeket május 15-től fogad.

Dr. Szentpályi Benjamin, orvos, Târnava-Mare—Nagybánya. jud. Szatmár. Utolsó posta és vasutállomás Halmi. Erdős, hegyes vidék. A tarna fürdőnek pompás levegője, jó szénsavas ásványvíze és bővizű patakja van. A fürdőnek 30 szobája van, tehát 50—60 személyt be tud fogadni. Orvosi felügyeletet a vendéglátó orvos látja el, aki egészségügyi tanácsot, tisztítási és törvényszéki orvosi. Hét éven felüli gyermekeket nyári nyaraltatásra szülők nélkül is elfogad. Naponta egyszeri étkezéssel a teljes ellátás 70 lejbe kerül.

Ifj. Csizsér Ábel, birtokos, Săncraieni—Csikszentkirály. Vasutállomás Săncraieni, Ciuc. A községnek borvízfürdője van és keresztül folyik rajta az Olt. Egy óra járásiyra fenyveserdők vannak. A község mögött a Hargita emelkedik. Öt szobát

bát akar kiadni tíz személy részére. Legalább 10 éves koru gyermekeket szülők nélkül is elfogad. Naponta egyszeri étkezéssel felnőttként ellátási díja szobával együtt 50, gyermekeké 40 lej.

Bartha B. Emil, gyógyszerész, Covasna, jud. Treiscaune. A Kászón völgyében kiadna egy négy szobás régi kuriát szép parkkal. A vendégek részére a kuria felügyelője főzne. Ideális nyaralás. Borvíz. Fürdés céljaira a Kászón patak. Közlekedési adatokat és árat nem közölt.

Herz Lipótné, Porumbacul de Jos—Alsó Porumbák. Fogarasmegye. Két szobában vendégeket fogad ellátással napi 60—70 lejért. A faluban két helyen is lehet fürödni. Kirándulóhelyek: a Negoi és a fogarasi havasok. A vendéglátó magyarul és románul beszél.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

(Bukarest) A most kezdődő olasz-román kereskedelmi tárgyalásoknak rövidesen új anyaga lesz. Olaszország ugyan is a napokban módosította a vámtarifákat, mely módosítás súlyosan érinti a román exportot, mert lehetetlenné teszi a román vágott szárnyas kivitelét Olaszországba. A kormány már intézkedett is abban az irányban, hogy az olasz-román kereskedelmi tárgyalásokon ezt a kérdést felvegyék és Románia számára kedvező döntést érjenek el.

(Bukarest) A gazdasági viszonyok leromlására rendkívül jellemző Románia és Csehszlovákia közötti kapcsolatok meglazulása. Mult év augusztus haváig Románia kereskedelmi mérlege Csehszlovákkal szemben még aktív volt, 1931 decemberében körülbelül 48,5 millió csehszlovák koronával, mintegy 250 millió lejtel többet exportált Románia Csehszlovákiába, mint amennyit onnét behozott. Ettől kezdve azonban a román kivitel Csehszlovákia felé állandóan esett és ez év februárjában a deficit már elérte a 120 millió lejt. Arun-

menként vizsgálva a cseh-román külforgalmat, kitűnik, hogy a petroleum kivitelével Románia minden exportcikkben visszaesett, különösen gabonaművekben, melyek exportja alig 18-ad része a korábbi évek kivitelének. A forgalom visszaesésének okát román körök abban látják, hogy más országok jobb szerződést tudnak kötni a csehekkel, mint Románia. A bukaresti kormány ezért elhatározta, hogy a Csehszlovákkal kötött szerződést új alapokra fekteti és e célból tárgyalásokat kezd. Valószínű, hogy e tárgyalások, melynek érdekében a lépések a cseh kormánynál már megtörténtek, a kisanatant gazdasági konferenciájával egyidőben, május 15-én kezdődnek Prágában.

(Temesvár) Lanyha irányzat mellett a következő árakat jegyezték: óbuza, 70 kg-os 600 lej, egyéb buza 550, tengeri 140, zab 210, árpa 250 lej mázsánként.

(Bukarest) A pénzügyminisztérium a szeszgyárak könyvvezetésére vonatkozólag fontos újítást vezet be. Eddig ugyanis egyszerű könyvelés folyt a gyárak és a szeszmonopol között, a most kiadandó rendelet azonban előírja, hogy a gyárak az általuk termelt és forgalomba hozott, vagy a monopolnak átadott szeszt kettős könyvvitellel kezeljék. Erre azért van

Aprok Gyula, kocsigyártó, Seuca—Szökefalva, u. p. Dicsőszentmárton, jud. Târnava-Mică. Fürödni a Küüllőben lehet. Hegyes vidék. Két szobát adna ki 4—4 tagu család részére, már májustól kezdődőleg is. Gyermekeket szülő nélkül is elfogad, legfeljebb hatot 10—12 éveseket. Naponta ötszori étkezést ad és a teljes ellátásért felnőttknél 60, gyermekek-nél 50 lej számít fel.

szükség, mert a mostani rendszer mellett a hivatalos közegek egyáltalán nem tudták megállapítani, hogy mennyi az inkasszó, mennyi az eladás és ebből mennyi haszonrészesezés esik a monopolra. E rendelet kiadásával kapcsolatban, a szakkörök biztosra veszik, hogy a monopol teljesen átszervezik. Ezidő szerint 60 ipari szeszgyár működik Romániában.

(Bécs) Az osztrák gyapjuszövet-gyárosok a kormányhoz intézett memorandum-ban kérték a külföldi szövetek bevitelének megtiltását. A ruhaipari érdekeltségük gyűlésén egyhanguan arra az elhatározásra jutottak, hogy erre semmi szükség nincsen, mert az osztrák gyapjuszövetgyártást a meglevő vámmal amugyis tulságosan védik, hiszen a vám már elérte az érték felét. A finomabb szöveteket viszont a jövőben is külföldről kell beszerezni, mivel a belföldi ipar az ilyen igényeket nem tudja kielégíteni. Ezért tiltakoznak a behozatali tilalom kimondása ellen.

(Bukarest) A kereskedelmi érdekeltségek az egészségügyi törvény megjelenése óta állandó harcot folytatnak a törvényben megállapított horribilis illetékek ellen, melyek súlyos teherként neheztedek az iparra és kereskedelemre. E harc sikeres eredménye a hivatalos lap 87. számában közzétett, az egészségügyi törvény módosításáról szóló törvény, mely az illetékek leszállítását tartalmazza.

SPORT

Barmenben fantasztikus eredményt ért el a magyar vízipólócsapat

Barmen, május 4. A magyar vízipólóválogatott második garnitúrája németországi mérkőzése során Barmen városában játszotta nyolcadik mérkőzését. A sporttörténelemben egyedülálló eredményt ért el a csapat a barmeni válogatott ellen. 19 gólt dobott a magyar csapat és 18-at a barmeni. Jelentéseink szerint a fantasztikus

Rövid sporthirek

A bukaresti kerületi bajnokság befejezéshez közeledik. Bajnok a Juventus lesz elvitathatatlanul. A második helyért a Sportul Studentesc, Macabi és Olympia harcol.

A Stadiu Roman rögbi-csapata francia országúti turára indult tegnap este a Simplon-expresszel.

A román Davis-Cup csapat keretének mérkőzése során. Réti 4:6, 6:3, 6:1, 8:6 arányban verte Mishut, Poulieff verte ugyancsak Mishut 3:6, 6:4, 6:3, 6:2 arányban. A csapat valószínűleg Poulieff, Réti, Mishu lesz.

Az osztrák amatőr ökölvívók ajánlatot

eredményt a bírónak lehet köszönni, aki rendkívül pártosan vezette a mérkőzést és mindenáron a németek győzelmét segítette elő. A közönség terrorja is kedvezőtlenül hatott a csapatra, az eddigi szakadatlan ünneplés után. Hiába volt fölényben a magyar csapat, a sok kiállítás segítségével a németek mindig egyenlítették.

tettek a román szövetségnek egy júniusban Bukarestben rendezendő Ausztria—Románia ökölvívóversenyre.

A Bratislava 2:1 (2:1) arányban verte az Ujpestet. Dömötör egy Pozsonyi játékosnak eltörte a lábát.

Nagypárad válogatott csapatát június folyamán Budapestre akarja vinni négy kisebb magyar profiügylet, amely kombináltja Budapest B. cím alatt játszana Nagyváradal. Belgráddal ugyanezt tervezik.

A Nemzeti utolsó afrikai mérkőzését Sediben 2:0 (1:0) arányban megnyerte. Pünkösdkor Kolozsvárt és Nagyváradon a magyar főiskolai válogatott játszik.

A magyar-japán Davis-Cup mérkőzések péntek—szombat—vasárnap délután lesznek.

A magyar rádió bevezette a reggeli tornát. Minden reggel háromnegyed nyolc órákor egy negyedórás tornagyakorlatot vezetnek zenekísérettel.

A magyar ökölvívó válogatott elutazott turájára. Első mérkőzését a bajorok ellen vívja.

Remecek magyar diszkoszvetőt június 25-re Belgiumba hívtak egy nagy atlétikai versenyre.

Az osztrák Rinner középtávúfutó, Amerikából Japánba ment, ahol indult 200 és 400 méteren. 400-on győzött 51:8 mp-

A romlott vér következményei

A vér az élet kuforrása. Azonban az artritisznál a vér az, amely megmérgezte a húgysav által magát a szervezetet mérgezi meg, árasztja el furunkulusaival, bőrbajaival, jelezve ezáltal a vér romlottságát. Ha a húgysav lerakódik az ízületekben, jön a reuma. Ha az ujjakban helyezkedik el, vagy a lábszárakban, akkor a köszvény. Van idő, amikor éreztesszert támadja meg s ekkor jön létre a gennyes gőrcsér, a flébit és a vele járó nyugtalanító tünetek. Végül az aranyér is kedvező talajra talál az artritisz szervezetében, mely meg van rongálva.

Mindazonáltal, ez a sok baj a legrövidebb időn belül úgy tűnik fel előttünk, mint egy rossz álom, ha a RICHELET VÉRFELEFRISZÍTÓT (DEPURATIF RICHELET) alkalmazzuk, amelynek gyógyultjai mai ezreket seg ezreket számlálnak.

Ti, akik még nem láttatok neki véretek tisztításához. Ápoljátok magatokat, mert a DEPURATIF RICHELET mintegy varázslásra eltüntet a fájdalmaitokat.

Minden üveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Laboratoire L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Moș.

A PÁRISI MINTAVÁSÁR-RA

MÁJUS 13—29

MEGY EZ ÉVBEN, MINDEN ERDÉLYI KERESKEDŐ ÉS IPAROS VÁSÁRLÁSAIT ESZKÖZÖLNI

1932-ben 390.000 m² / 7750 kiállító / 2.000.000 látogató

A vásárigazolvány tulajdonosainak jelentékeny egyéni utazási kedvezmények vannak. Társasutazás Kolozsvárról.

Vásárigazolványok és felvilágosítások:

AGENT COMMERCIAL DE FRANCE, 1. STR. MATIA, CLUJ.

